

Holnap 820 percen keresztül szegedi műsorokat sugároz a Magyar Rádió, hogy bemutassa városunkat a rádióhallgatók sokmillió táborának. Tudományt, művészetet, közéletet, városfejlesztést, ipart – szinte minden témát felölelnek a riportok, beszélgetések, vitaműsorok.

Viszonzásként a Délmagyarország képsorban mutatja be a Rádiót, a rádiós újságíró munka egy-egy epizódját a Rádió- és Televízióújság szerkesztőségétől kapott fotókkal.

Holnap találkozunk a rádió munkatársaival utcán, iskolában, gyárakban, hivatalokban, hiszen tizennyolc névű riportert vesz részt a szegedi nap műsorában. Legyünk segítségükre, hiszen ezzel Szegednek az ország előtti kellemes bemutatkozásához járunk hozzá.

Belépő a tárlatra

Mint arról lapunkban már beszámoltunk, május 19-én, vasárnap nyílt meg Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeumban a X. Délalföldi Tárlat. A jubileumi kiállítás megnyitóján DR. AGOSTON JÓZSEF, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára mondott megnyitó beszédet, melyet az alábbiakban közlünk.

Ünnepiót öltöttünk, hogy hazánknak e számunkra nagyon kedves táján — a Délalföldön — tizedszer jöjjünk össze a művészet előtt tisztelővé, gyönyörködni az emberi elme újabb alkotásaiban.

Tíz évvel ezelőtt, 1964-ben alakultak meg országsszerte a korábbi megyei munkacsoportok helyett a Magyar Képzőművészek Szövetsége Területi Szervezetei. E szakmai társadalmi szervezetek magasabb színvonalon foglalták egybe Délmagyarország, pontosabban Csongrád és Békés megye képzőművészeit.

Ha azt mondom, hogy Délalföld, ez mindenekelőtt mint földrajzi fogalom hat reánk. Pedig ez esetben másról is, meg többről is van szó. Arról, hogy a termelés, az anyagi javak előállításának törvényei szétfeszítik a közigazgatási határokat. Ugyanígy a szellemi, a művészeti élet mozgástörvényei sem viselik el a gúzsbakötést, a mesterséges korlátokat. Délalföld természetes tájegység. Összekötik a folyók, utak, időjárás, termelési eljárások és az emberi szokások, életformák.

Ezért természetes, hogy e táj művészetének közös vonásai is együtt jelentkeznek — akár egy tárlaton is. Mindez ma már olyan természetes, hogy nem szükséges bizonygatni. Létünket magunk hordozzuk, s ez nincs másként a művészetben sem.

A tíz év és a mostani tizedik kiállítás jubileumi alkalmát lehetőséget ad számunkra a visszaes az előretökintésre. Úgy hiszem, nemcsak mint magyar állampolgárok és mint Békés-Csongrád megyei lakosok lehetünk elégedettek hazánk és szűkebb pátriánk gazdasági, társadalmi és életkörülményei fejlődésével, hanem mint művészetkedvelők is örömmel és jóleső érzéssel tekinthetünk vissza az eltelt 10 év művészeti eseményeire.

De a kiállító művészek is joggal lehetnek büszkéek mindarra, amivel évek során szépülő hazánk képzőművészetét gazdagították.

A táj művészeti életének fejlesztése érdekében elsősorban az alkotói feltételek javításában léptünk előre. Átfogó program keretében 25 műtermes lakás épült. Hol vagyunk már Tornyai kukoricagöré műtermétől, Kohán kisablakos, sötét albérléteitől? A változás olyan horderejű, amelynek minőségéről szólni sem akarok. Az állami és társadalmi szervek mecénásszerepe is erősödött. A vásárlások, megbízások száma örvendően gyarapodik, bár nem adottságaink szerint.

Országosan is növekvő az elismerés, mely az itt kibontakozott művészet iránt már több alkalommal, így Kohán György Kosuth-díjában, Németh, Szalay, Végvári Munkácsy-díjában, Szalay, Hézső, Dömötör SZOT-díjában is kifejezésre jutott. De a szélesebb körű megbecsülés jele a szegedi és a vásárhelyi művészek Magyar Nemzeti Galéria bemutatkozási lehetőségének biztosítása is. A társadalom helyi erkölcsi-anyagi értékelését számos városi, megyei díj és érem (Tornyai-, Munkácsy-, Koszta-érem és Szeged város alkotói díjai) jutatták kifejezésre. Nyugodtan állíthatjuk, hogy a jutalmazottak kivétel nélkül olyan alkotók, akik részesei a magyar művészettörténetnek is.

Az anyagi-erkölcsi elismerés mellett a művészi-alkotói munka feltételei között sem feledkezhetünk meg az alkotói, emberi légkör állapotáról sem. Az új művek sora, a kollektív és egyéni kiállítások egymást követő áradása, művészbárataink szubjektív megnyilatkozásai jelzik, hogy közelebb került egymáshoz a művészet és a társadalom. De csak közelebb került! — azonban még nem minden embernek szellemi tápláléka.

A visszatekintő tallózás keretében néhány mondat erejéig szólni kell arról, hogy e táj művé-

szete az elmúlt tíz évben átlépte az országhatárokat is. Tíz évvel ezelőtt még egyetlen rendszeres nemzetközi kapcsolatról sem beszélhettünk, ma pedig Vallauristól Jerevánig, Zentától, Szabadkától Odesszáig és Penzáig ível a kiállítások és alkotói tanulmányutak szervezésében megnyilvánuló együttműködés. Ilyen feltételek, körülmények között kereste és találta meg helyét Délmagyarország művészeti életében a Délalföldi Tárlat. Ez a tárlat szűkebben a miénk, az itt élő alkotók seregszemléje. A vásárhelyi tárlat jól helyezkedik el a szellemileg is nagyon karakteres Szegedi Nyári Tárlat, valamint az Alföldi Tárlat szintén e tájhoz kapcsolódó, de messzebből verbuvált művészeket egybefogó bemutatkozási lehetőségei mellé. A vásárhelyi művészek hagyományörzése jól együtt él ezen a tárlaton is a szegedi művészek csoportjának összetettebb, áttételesebb, a határainkon túra is jobban kitekintő alkotói felfogásával, ezt tükröző festményeivel, grafikáival.

Az aggodás és bizalom (hogy az egyik első katalógus bevezetőjé idézzem), mely „egyaránt fogadta a tíz éve alakult új területi szervezetet és ennek seregszemléjét, a Délalföldi Tárlatot” — úgy gondolom, egyértelműen a bizalom javára dől el. Ebből adódnak feladatunk: a társadalmi vezetése és a művészeké egyaránt.

A mi feladatunk, hogy még határozottabban és következetesebben küzdjünk azért, hogy az itt kialakult hazai jelentőségű művészet nagyobb mértékben részesüljön az országos feladatokból, megbízásokból. Ez által a meglévő képességek még teljesebben, még nagyszerűbben bontakozhatnak ki. Feladatunk az is, hogy kultúrpolitikáinknak megfelelően még világosabbá tegyük a szocialista társadalom követelményeinek érvényre juttatását.

A tárlat művészei saját fényükkel, mondanivalójuk, valóságállításuk erejével szólnak közönségükhöz, miközben tartalmas életélésre akarnak biztatni, ösztönöz-

ni bennünket. Hogy nem mindig és nem mindenki azonos hőfokon és hevülettel teszi ezt — ez is természetes. A való és változó világot mindenki másként láthatja és ábrázolhatja. De egy valamit senki nem hagyhat figyelmen kívül: hogy ez a világ, és benne a mi életünk előrehalad, a szocializmus megvalósulóban van. Aki ezt a mozgástörvényt figyelmen kívül próbálna hagyni — az zsákutcába jut, még a művészetekben is.

Az már ma is világos, hogy a jövő sem tematikai leszűkülést, sem stílárius egyirányúságot nem hozhat. Természetesen nem írható elő, hogy ki hogyan fessen, rajzoljon vagy mintázzon, de a művészettörténelem során mindig tapasztalható volt, hogy az egyes társadalmi formák az őket kifejező művészetet támogatták elsősorban. Erről a szocializmus sem mond le. Az alkotó művészek feladata együtt lélegezni korukkal, benne élni a társadalmi környezetben, érzékenynek lenni a változásokra és saját egyéniségüknek, gondolkodásuknak megfelelően művekben tükrözni, megjeleníteni élményeiket.

Vásárhelyen járva — mint egész Délalföldön — ma sok szívdobogató tényező, látvány és élmény van: új házak, gyárak, parkok, szobrok sora — és emberek, emberek. Szívdobogató a kultúra, a képzőművészet terelődésének, gazdagodásának, hagyományörzése és emberszolgálatának.

Az emberi életforma változása előtt állunk. Egyszer s mindenkorra eldőlt az a kérdés: miből éljünk. Most arra kell válaszolnunk, hogyan éljünk; polgári, kispolgári avagy szocialista módon. A válasz nem lehet kétséges: a szocialista életélést kell választanunk. De a választás túl a tartalmi kérdések kímunkálása még hátra van. Hiszem, hogy a képzőművészet is hozzásegít bennünket a helyes válaszhoz, mert általa gazdagabb, tartalmasabb, kiteljesedettebb az emberi élet. Az eltelt tíz év és ez a tárlat is arról győzt meg bennünket, hogy várakozásteljes bizalommal tekinthetünk a következő tíz év elé.

Bencze József

Kiállító

Madár, ülj félszokedre,
vihar jön kerengve.
Ha áztat a zápor,
ne csipogj az ágon,
bújj el a lomb alá,
otj villám se talál,
a tojást ne hagyjad,
fiad takarjad,
szívárvány fényében
örülhetsz a napnak.

A Magyar Rádió székháza

A legmodernebb közvetítőköcsi

"Élő" adás vidékről: Csúcsforgalom